

Het aanzien van 2017

Twee van de 3 of 4 jonge Orpheusspotvogels wachten op voedsel, Castricum, NH, 19 juli 2017. Foto: Hans Groot

lijke Randmeren was het echter opnieuw treurnis. In Zwarte Meer, Ketelmeer, Vossemeer en Drontermeer werden in totaal 37 territoria geteld, nog maar net een derde van het aantal in 2001 (100 territoria).

Buiten het Verdrongen Land van Saeftinghe was alleen op Tiengemeten een langdurig zingende **Graszanger** aanwezig.

Op de Veluwe werden minimaal 19 **Kortsnavelboomkruiper**-territoria opgespoord. De populatie zal er inmiddels boven de 25 liggen.

Een paar **Roodbuikwaterspreeuwen** bracht een jong groot langs de Worm, het riviertje op de grens van Limburg en Duitsland. Een fraai grensgeval want het nest in een gat in een omgevallen boom lag 1 meter aan de Duitse kant van de grens, maar een deel van het nestmateriaal kwam uit Nederland.

Een adulte man **Kleine Vliegenvanger** zong bijna drie weken op Planken Wambuis, Zuidwest-Veluwe.

Tegenover al het positieve nieuws staan natuurlijk ook verliezers. Zo ontbraken **Kuifleeuwerik** en **Grauwe Gors** in 2017. De **Kramsvogel** staat op het punt van verdwijnen. De enige, nu bekende, territoria komen uit Limburg (2) en de Achterhoek (1). De **Blauwe Kiekendief** broedde in het Waddengebied alleen op Texel (3 paren, alle succesvol) en Terschelling (2 paren waarvan 1 succesvol). In 2000 nestelden er nog 57 paren op beide eilanden, en 85 in totaal in Nederland (inmiddels minder dan 10).

Mocht u nog gegevens van zeldzame broedvogels hebben, dan ontvangen wij die graag. Het rapport over 2016 valt komend voorjaar bij alle broedvogeltellers in de bus als beloning voor hun inspanningen.

Tot slot wil ik graag alle tellers, districtscoördinatoren en terreinbeheerders bedanken voor hun inspanningen in 2017.

● Arjan Boele

Sovon bestond in 2017 alweer 44 jaar. Sinds de oprichting in 1973 is er veel gebeurd. Soorten komen en gaan. Het Korhoen wankelt op zijn laatste benen en de Kuifleeuwerik is nu echt weg (het laatste territorium verdween in 2015 tijdens het laatste atlasjaar). Dit jaar was het tijd voor een nieuwe Rode Lijst (de laatste dateerde van 2004) die op de Landelijke Dag gepresenteerd is. De Vogelbalans van dit jaar heeft dan ook de Rode Lijst als thema. Op de nieuwe Rode Lijst staan 87 vogelsoorten, waaronder 14 nieuwe; er verdwenen er 8 van de lijst.

Achterban van Sovon

Ook in 2017 waren er weer duizenden vogelaars actief voor Sovon. Van deze tellers doet zo'n 65% mee aan één van de Sovon-projecten (dus 35% doet mee aan twee of meer telprojecten). Een klein deel (2,4%) telt zelfs meer dan 300 uur op jaarbasis. Wat een inzet! Ook mochten we dit jaar weer zo'n 150 cursisten verwelkomen die aan een Sovon-cursus deelnamen. Een groot deel daarvan deed mee aan een van de BMP-cursussen. Bijna 90 BMP-cursisten slaagden. Welkom nieuwe tellers!

Vogelatlas

Dit jaar zijn alle auteurs, zo'n 130, aan de slag gegaan om hun soort te beschrijven voor de Vogelatlas. Nu, aan het einde van het jaar, zijn bijna alle soorten beschreven. Sterker nog, de eerste teksten worden intussen opgemaakt door de uitgever. Ook zijn alle foto's, bijna 400, inmiddels geselecteerd. Naar verwachting zal de Vogelatlas van Nederland volgend jaar op de Landelijke Dag verschijnen. Wij kunnen niet wachten. Hopelijk jij ook niet.

Het jaar van...

Elk jaar staat een soort centraal. In samenwerking met Vogelbescherming was 2017 het Jaar van de Koekoek. Het motto was vooral om zaken op een rij te zetten en kennis te delen. Op diverse momenten was er dan ook in de media aandacht voor deze geweldige soort. Door een bliksemactie van vogelaar en ringer Bram Ubels uit Nijmegen haalden we zelfs een primeur. Een koekoeksjong werd de hoofdrolspeler in de webcamserie van Beleef de Lente van Vogelbescherming. Het leek aanvankelijk slecht af te lopen voor het jong, dat op een wankel nest van een Kleine Karekiet zat. Uiteindelijk redde dezelfde Bram het jong van een wisse dood, bracht het naar een vogelopvangcentrum en een paar weken later vloog het in goede gezondheid uit.

Twee van de 3 of 4 jonge Orpheusspotvogels wachten op voedsel, Castricum, NH, 19 juli 2017. Foto: Hans Groot

Bijzondere broedvogels

In ons kleine kikkerland lijkt het vrijwel onmogelijk om een spectaculaire broedvogel stil te houden. Toch lukte het Werkgroep Grauwe Kiekendief om het eerste broedgeval van de fraaie Steppekiekendief wekenlang buiten de spotlights te houden. Hulde! Vier jongen, allemaal vrouwtjes vlogen in het noorden van het land in goede gezondheid uit. Voor de overige bijzondere broedvogels verwijs ik graag naar het broedvogeloverzicht elders in deze Sovon-Nieuws.

Bijzondere niet-broedvogels

Dit jaar werden diverse records gebroken. Zo trokken er medio september in drie dagen tijd bijna 500 Noordse Pijlstormvogels langs Westkapelle. In oktober tekende zich een ware invasie af van Appelvinken. Maar liefst 266 golfdon op 16 oktober langs telpost De Vulkaan bij Den Haag. In oktober werd een landelijk recordaantal van 7100 Grote Zilverreigers op de slaapplaatsen geteld. Tot slot verdient de kleine invasie van Grote Kruisbekken in oktober-november aandacht. Sommige langblijvers konden rekenen op veel belangstelling van vogelaars, fotografen en de media.

Wat brengt 2018?

Wat zal het nieuwe jaar ons brengen? Een nieuw broedrecord van de Cetti's Zanger? Op meerdere plekken broedende Visarenden? Het eerste broedgeval van de Slangenarend? We zullen het zien.

● Harvey van Diek

